

Sygn. akt VI P 47/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Białymstoku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący ***SSR Marta Kiszowara***

Protokolant: Hanna Jasielczuk

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2016 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa H. S.

przeciwko Spółdzielni (...) w G.

o odprawę emerytalną

I. Zasadza od pozwanej Spółdzielni (...) w G. na rzecz powoda H. S. kwotę 21 600 zł (dwadzieścia jeden tysięcy sześćset złotych) brutto z ustawowymi odsetkami liczonymi w stosunku rocznym w wysokości 8 % za okres od 29 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

II. Zasadza od pozwanej Spółdzielni (...) w G. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Białymstoku) kwotę 1080 zł (jeden tysiąc osiemdziesiąt złotych) tytułem opłaty sądowej, od uiszczenia której powód był zwolniony.

III. Wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty nieprzekraczającej 7200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych).

Sygn. akt VI P 47/16

UZASADNIENIE

Powód: H. S. pozwem skierowanym przeciwko Spółdzielni (...) z siedzibą w G. wniósł o zasądzenie kwoty 21.600 zł tytułem odprawy emerytalnej, wraz z ustawowymi odsetkami. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu (k. 2-3).

Pozwany: Spółdzielnia (...) w G. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych. Według strony pozwanej H. S. nie przysługuje odprawa emerytalna, gdyż pomiędzy przejściem powoda na emeryturę częściową, a ustaniem stosunku pracy ze Spółdzielnią nie zachodzi prawnie relewantny związek, o którym mowa w § 18 ust. 1 Regulaminu oraz art. 92¹ Kodeksu pracy. Pozwany wskazał w tym zakresie, że nabycie uprawnień emerytalnych przez powoda nastąpiło ponad rok po ustaniu stosunku pracy, było związane z uzyskaniem dopiero w tym czasie wieku emerytalnego i poprzedzone statusem bezrobotnego (k. 16-18).

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

H. S. był zatrudniony w Spółdzielni (...) z siedzibą w G.- Oddział Zakład Produkcji (...) w S. w okresie od 1 lutego 1973r. do 29 października 2013r., ostatnio na stanowisku Kierownika Wydziału Produkcji w S. (por. akta osobowe powoda).

Bezspornie w ostatnim okresie zatrudnienia, tj. od 30 stycznia 2013r. H. S. stał się niezdolny do pracy z powodu choroby („nasilenie zaburzeń depresyjnych związanych głównie z sytuacją zawodową: stres, sesja, warunki pracy”- por. zaświadczenie lekarskie- k. 8). Z tego powodu do końca czerwca 2013 roku przebywał na zwolnieniu lekarskim i pobierał zasiłek chorobowy.

W związku z przedłużającą się niezdolnością do pracy w dniu 18 czerwca 2013r. powód wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Po rozpoznaniu przedmiotowego wniosku (...) Oddział w B. Inspektorat w S. wydał decyzję z dnia 13 sierpnia 2013r., w której przyznał H. S. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego na okres od 31 lipca 2013r. do 26 stycznia 2014r. (por. k. 7).

Z dniem 29 października 2013r. z powodu pobierania zasiłku chorobowego (przez 182 dni) i świadczenia rehabilitacyjnego (przez 3 miesiące) Spółdzielnia (...) w G. rozwiązała z powodem umowę o pracę bez wypowiedzenia, stosując jako podstawę prawną art. 53 § 1 pkt. 1 k.p. (por. k. 6).

Dnia 3 grudnia 2013r. powód wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o przyznanie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego na dalszy okres (3 miesiące). Decyzją z dnia 10 lutego 2014r. (...) Oddział w B. odmówił H. S. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od 27 stycznia 2014r. (k. 111/B akt osobowych).

W związku z odmową przyznania świadczenia rehabilitacyjnego na dalszy okres powód zwrócił się do starosty (...) o uznanie za osobą bezrobotną i przyznanie zasiłku z tego tytułu. Status bezrobotnego i uprawnienia do zasiłku H. S. uzyskał decyzją z dnia 14 lutego 2014r. (por. k. 9).

W dniu 19 grudnia 2014r. H. S. złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie emerytury częściowej. Decyzją z dnia 23 stycznia 2015r. (...) Oddział w B. przyznał powodowi emeryturę częściową od dnia (...), tj. od osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury częściowej (por. k. 10).

Okolicznością bezsporną pozostawało, że w okresie pomiędzy uzyskaniem statusu bezrobotnego, a przyznaniem uprawnień emerytalnych H. S. nie podejmował żadnego zatrudnienia i kontynuował leczenie z powodu zachorowania na depresję. Ze złożonego do akt sprawy zaświadczenia lekarskiego z dnia 4 grudnia 2015r. sporządzonego przez lekarza psychiatrę- W. S. wynika, że na dzień jego wystawienia (tj. 04.12.2015r.): „Leczenie pacjenta jest kontynuowane. Pacjent wymaga dalszej terapii farmakologicznej, wsparcia terapeutycznego” (k. 8).

Pismem z dnia 29 stycznia 2015r. powód wezwał pozwanego do wypłaty odprawy emerytalnej. Pozwany odmówił wypłaty żądanej przez powoda odprawy emerytalnej. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał m.in., że „Rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z dniem 29.10.2013r. na podstawie Art. 53 § 1 pkt. 1 ppkt. b Kodeksu Pracy (por. pismo- k. 11).

Sporne w niniejszej sprawie pozostawało, czy pozwany jest zobowiązany do wypłaty H. S. odprawy emerytalnej, o której mowa w art. art. 92¹ Kodeksu pracy.

Zgodnie z art. 92⁽¹⁾ § 1 k.p. pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. W świetle przytoczonej wyżej regulacji prawnej odprawa emerytalna przysługuje zatem pracownikowi po spełnieniu dwóch przesłanek, a mianowicie nabycia prawa do emerytury oraz rozwiązania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę (por. pismo z dnia 19 czerwca 2009r. Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, sygn.: SPS-023-9313/09, „Warunki nabycia prawa do odprawy emerytalnej”, www.sejm.gov.pl).

Uzupełnieniem tej regulacji u pozwanego- byłego pracodawcy powoda- jest zapis § 18 Regulaminu Wynagradzania pracowników Spółdzielni (...) w G.. Wskazano w nim, że pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna: a) do 20 lat pracy w Spółdzielni (...) w G.- w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia lecz nie niższa niż jednomiesięczna średnia zakładowa; a) po 20 latach pracy w Spółdzielni (...) w G.- w wysokości dwumiesięcznego wynagrodzenia lecz nie niższa niż dwumiesięczna średnia zakładowa; c) po 25 latach pracy w Spółdzielni (...) w G.- w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia lecz nie niższa niż trzymiesięczna średnia zakładowa (k. 32).

W rozpoznawanej sprawie zasadniczo niesporne pozostawało nabycie przez H. S. prawa do emerytury z dniem 20 stycznia 2015r. Strony postępowania przedstawiały natomiast odmienne stanowiska w kwestii istnienia „związku” między rozwiązaniem stosunku pracy z powodem, a jego przejściem na emeryturę. Strona pozwana podnosiła w tym zakresie, że pomiędzy przejściem powoda na emeryturę częściową, a ustaniem stosunku pracy ze Spółdzielnią nie zachodzi prawnie relewantny związek, o którym mowa w § 18 ust. 1 Regulaminu oraz art. 92¹ Kodeksu pracy. Powyższe argumentowała tym, że nabycie przez powoda uprawnień emerytalnych nastąpiło ponad rok po ustaniu stosunku pracy, było związane z uzyskaniem dopiero w tym czasie wieku emerytalnego i poprzedzone statusem bezrobotnego (k. 16-18). Powód z kolei utrzymywał, że „związek” pomiędzy rozwiązaniem stosunku pracy, a jego przejściem na emeryturę został zachowany. Podkreślał w tym zakresie, że od czasu rozwiązania umowy o pracę do nabycia uprawnień emerytalnych nie odzyskał zdrowia i w dalszym ciągu leczy się z powodu depresji (k. 39v.).

Zdaniem tut. Sądu, świetle okoliczności faktycznych rozpoznawanej sprawy przyjąć należało, że między ustaniem stosunku pracy powoda, a jego przejściem na emeryturę istniał „związek”, o którym mowa w art. art. 92¹ Kodeksu pracy.

W tym miejscu Sąd zwraca uwagę, że wskazana w oświadczeniu pracodawcy przyczyna ustania lub rozwiązania pracownika stosunku pracy nie pozbawia prawa do przysługującej pracownikowi powszechnej i jednorazowej odprawy emerytalnej lub rentowej, skoro art. 92¹ § 1 k.p. uzależnia prawo do tej odprawy od przejścia na emeryturę lub rentę związku z ustaniem stosunku pracy, bez względu na jego przyczynę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 2 marca 2010r. II PK 239/09, LEX nr 585781). Inaczej mówiąc odprawa emerytalna przysługuje z uwagi na fakt przejścia na emeryturę, **niezależnie od przyczyn, które legły u podstaw rozwiązania stosunku pracy** (por. również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013r., II PK 60/13, LEX nr 1421809 i powołane w nim orzecznictwo; z 28 lipca 1999r., I PKN 174/99, OSNP 2000, Nr 21, poz. 786; z 6 czerwca 2000r., I PKN 700/99, OSNP 2001, Nr 15, poz. 486, z 11 października 2007 r., III PK 40/07, LEX nr 338805).

Podsumowując ten wątek Sąd ocenił, iż o braku związku między przejściem na emeryturę, a ustaniem stosunku pracy powoda nie może decydować wskazana w oświadczeniu pracodawcy przyczyna rozwiązania umowy o pracę (art. 53 § 1 pkt. 1 k.p.), która bezsprzecznie nie nawiązuje do nabycia przez pracownika uprawnień emerytalnych. Powód, dla którego doszło do rozwiązania umowy o pracę nie ma bowiem większego znaczenia w kwestii ustalenia istnienia związku między ustaniem stosunku pracy, a przejściem pracownika na emeryturę.

W dalszej kolejności podkreślenia wymaga, że wskazana w art. 92¹ k.p. przesłanka związku między ustaniem stosunku pracy a przejściem na emeryturę jest spełniona, jeśli ma on jedynie czasowy lub funkcjonalny charakter. Wystarczy zatem, jeśli zdarzenia te następują **w zbliżonym czasie**, nawet jeśli nie pozostają ze sobą w związku przyczynowym, na przykład rozwiązanie stosunku pracy następuje z przyczyn nie dotyczących pracownika, a wszczęcie postępowania o nadanie świadczenia emerytalnego nie było spowodowane zwolnieniem. Z artykułu 92¹ § 1 k.p. nie wynika, aby ustawodawca uzależniał prawo do odprawy emerytalnej od rozwiązania stosunku pracy z powodu przejścia pracownika na emeryturę bezpośrednio po zakończeniu trwania stosunku pracy. Z literalnego brzmienia tego przepisu wynika jedynie, że rozwiązanie stosunku pracy musi pozostawać w związku z przejściem pracownika na emeryturę lub rentę, a zatem pomiędzy zdarzeniami musi zachodzić powiązanie. Gdyby intencją ustawodawcy rzeczywiście było, przyczynowo - skutkowe powiązanie tych zdarzeń prawnych, w treści przepisu znalazłoby się

określenie „z przyczyny”, bądź „z powodu”, nie zaś ogólne pojęcie „w związku” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2012r., I PK 229/11, LEX nr 1232231). Inaczej mówiąc związek rozwiązania stosunku pracy z przejściem na emeryturę nie jest tym samym, czym jest rozwiązanie stosunku pracy z powodu przejścia na emeryturę lub rentę (wyrok Sądu Najwyższego z 4 lutego 2011r., II PK 149/10). **Związek jest pojęciem logicznego powiązania faktów, które wzajemnie na siebie oddziałując kształtują określone prawo**, w przeciwieństwie do prawa wynikającego wprost z określonego stanu faktycznego. Ustawodawca w art. 92¹ § 1 k.p. nie zdefiniował charakteru związku, jaki musi zachodzić między przejściem na emeryturę a ustaniem stosunku pracy, trzeba więc przyjąć, że może on być różnorodny. Między dwoma wskazanymi zdarzeniami może zachodzić związek przyczynowy, w którym **każde z nich może być zarówno przyczyną, jak i skutkiem**. Ustawowy warunek istnienia omawianego związku jako przesłanki nabycia prawa do odprawy będzie zatem spełniony zarówno wtedy, gdy przyczyną rozwiązania stosunku pracy będzie przejście na emeryturę, jak i wtedy, **gdy ustanie stosunku pracy z innych przyczyn będzie powodem wystąpienia pracownika o przyznanie świadczeń emerytalnych**. Związek rozwiązania stosunku pracy z przejściem na emeryturę może mieć, jak to zaznaczył Sąd Najwyższy w wyroku z 28 lipca 1999r., I PKN 174/99, charakter przyczynowy, czasowy, funkcjonalny albo mieszany.

Podzielając w pełni przedstawione wyżej rozważania Sądu Najwyższego tutaj, Sąd przyjął, że okoliczność wystąpienia czasowej przerwy pomiędzy rozwiązaniem stosunku pracy powoda, a nabyciem przez niego uprawnień emerytalnych (od 29 października 2013r. do (...)) nie miała żadnego znaczenia dla końcowego rozstrzygnięcia sprawy. W świetle okoliczności rozpoznawanej sprawy Sąd nie miał bowiem wątpliwości, co do istnienia „związku” między rozwiązaniem umowy o pracę, a nabyciem przez powoda uprawnień emerytalnych. W tym miejscu Sąd zwraca uwagę na zasadniczą okoliczność rozpoznawanej sprawy, a mianowicie fakt zachorowania H. S. na depresję, jeszcze w czasie trwania stosunku pracy. Ze złożonego do akt sprawy zaświadczenia lekarskiego z dnia 4 grudnia 2015r., sporządzonego przez lekarza psychiatrę- W. S. wynika, że wystąpienie u powoda „nasilonych zaburzeń depresyjnych” miało związek „głównie z sytuacją zawodową: stres, presja, warunki pracy” (por. k. 8). Bezspornie okoliczność zachorowania na depresję legła u podstaw rozwiązania z powodem umowy o pracę z dniem 29 października 2013r., w trybie art. 53 § 1 pkt. 1 k.p. (niezdolność do pracy z tego tytułu trwająca dłużej niż przez 182 dni pobierania zasiłku chorobowego i 3 miesiące pobierania świadczenia rehabilitacyjnego). Stan zdrowia powoda (depresja) powodował jego niezdolność do pracy i był podstawą pobierania przez niego świadczeń z ubezpieczenia chorobowego również po rozwiązaniu stosunku pracy (do 26 stycznia 2014r.). Co istotne, do dnia uzyskania uprawnień emerytalnych ((...)) powód nie odzyskał zdrowia i w dalszym ciągu leczył się z powodu depresji. Potwierdza to przytoczone wyżej zaświadczenie lekarskie, w którym lekarz psychiatra stwierdza, że na dzień jego wystawienia (tj. 4 grudnia 2015r.): „Leczenie pacjenta jest kontynuowane. Pacjent wymaga dalszej terapii farmakologicznej, wsparcia terapeutycznego” (por. k. 8). W świetle przedstawionych wyżej faktów Sąd nie miał wątpliwości co do tego, że wystąpienie przez H. S. z wnioskiem o przyznanie świadczenia emerytalnego po przeszło roku od ustania stosunku pracy miało związek z rozwiązaniem umowy o pracę. Bezspornie bowiem powodem wystąpienia powoda o przyznanie świadczenia emerytalnego było uprzednie ustanie stosunku pracy. H. S., po upływie okresu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego, a później zasiłku dla bezrobotnych, nie odzyskawszy zdrowia z powodu zachorowania na depresję (które miało miejsce jeszcze przed rozwiązaniem umowy o pracę), był niejako zmuszony do wystąpienia z wnioskiem o przyznanie częściowej emerytury, celem zapewnienia sobie źródła utrzymania. Z pewnością gdyby nie doszło do rozwiązania umowy o pracę z dniem 29 października 2013r. powód nie szukałby dla siebie innego źródła utrzymania niż wynagrodzenie za pracę, tj. nie występowałby o emeryturę. Zdaniem tutaj, Sądu to właśnie ustanie stosunku pracy, w obliczu utrzymującego się zachorowania na depresję, było bezpośrednim powodem wystąpienia przez H. S. o świadczenie emerytalne w ZUS, przez co należy mówić o występowaniu związku przyczynowego między tymi zdarzeniami.

Podsumowując Sąd uznał, że powodowi przysługuje odprawa emerytalna o której mowa w art. 92¹ § 1 k.p.

Sąd, zgodnie z żądaniem powoda, a przy tym mając na uwadze brzmienie § 18 Regulaminu Wynagradzania pracowników Spółdzielni (...) w G. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem odprawy emerytalnej kwotę 21.600 zł, stanowiącą równowartość trzymiesięcznego wynagrodzenia za pracę (3 x 7.200 zł brutto= 21.600 zł brutto- por. k. 34).

Za zasadne uznał Sąd także roszczenie powoda o ustawowe odsetki. Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Sąd przyjął, że pozwany pozostawał w zwłoce z zapłatą powodowi odprawy emerytalnej od momentu wystąpienia przez H. S. z wnioskiem o to świadczenie, tj. od 29 stycznia 2015r. (pkt. I wyroku).

O opłacie sądowej orzeczono na podstawie art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014r., poz. 1025 j.t.) w pełni podzielając pogląd zawarty w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2007r. następującej treści: „Sąd w orzeczeniu kończącym w instancji sprawę z zakresu prawa pracy, w której wartość przedmiotu sporu nie przewyższa kwoty 50.000 zł obciąży pozwanego pracodawcę na zasadach określonych w art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi, których nie miał obowiązku uiścić pracownik wnoszący powództwo lub odwołanie do sądu (art. 96 ust. 1 pkt 4 tej ustawy) z wyłączeniem opłat od pism wymienionych w art. 35 ust. 1 zdanie pierwsze tej ustawy”. Wysokość tej opłaty określono na podstawie art. 13 ww. ustawy o kosztach [5% z 21.600 zł= 1.080 zł] (pkt. II wyroku).

Wyrokowi w pkt. I Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 477² § 1 k.p.c. do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia powoda (por. k. 34) (pkt. III wyroku).